

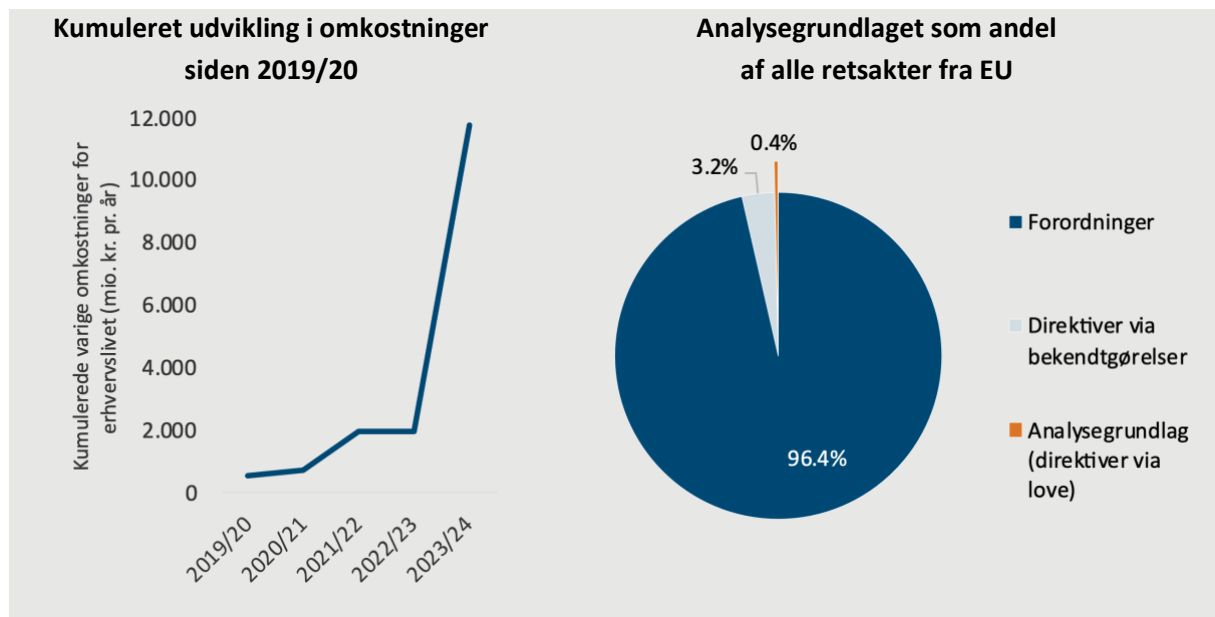
På fem år har EU-direktiver påført erhvervslivet varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året

Af Jonas Herby (T: 2728 2748, M: herby@cepos.dk)

26-07-2024

Siden folketingsåret 2019/20 har Folketinget implementeret EU-direktiver med varige omkostninger for dansk erhvervsliv på næsten 12 mia. kr. om året. Særligt bæredygtighedsdirektivet og arbejdstidsdirektivet er skyld i omkostningerne.

- I løbet af de seneste fem folketingsår har lovforslag, der implementerer EU-direktiver, påført danske virksomheder varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. årligt svarende til ca. 0,4% af BNP.
- Regnes implementeringsomkostningerne på over 18 mia. kr. med, løber omkostningerne op i næsten 14 mia. kr. om året i gennemsnit over en 10-årig periode.
- Opgørelsen omfatter kun direktiver, som Folketinget har implementeret i dansk ret via nye love, svarende til ca. 0,4% af alle EU-retsakter. De resterende retsakter i form af forordninger (96,4%) og direktiver, der implementeres i dansk ret via bekendtgørelser (3,2%), indgår ikke i opgørelsen. Der er altså et betydeligt mørketal i opgørelsen.
- Analysen viser, at EU har en betydelig indvirkning på gældende reguleringsomkostninger i Danmark. Man kan dog ikke konkludere, at erhvervslivet ville have været påført færre omkostninger uden EU, da danske politikere sandsynligvis selv ville have reguleret i EU's fravær, ligesom EU i visse tilfælde begrænser nationale parlamenters muligheder for at indføre omkostningsfuld regulering.
- Det er bekymrende, at Folketinget ikke har en samlet, systematisk opgørelse af de samlede omkostninger relateret til EU's retsakter. Et samlet overblik over omkostningerne ville styrke den demokratiske debat om EU, herunder en debat om nærhedsprincippet.

Resultater

EU-regulering sker gennem forordninger og direktiver. Forordninger har umiddelbar retsvirkning i Danmark, mens direktiver skal implementeres i dansk lovgivning enten via lovforslag vedtaget i Folketinget eller gennem bekendtgørelser udstedt af ministerier mv.

I de seneste fem folketingsår fra 2019/20 til 2023/24 har Folketinget implementeret 21 EU-direktiver, som til sammen påfører dansk erhvervsliv varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året, jf. tabel 1.

I alt har det kostet erhvervslivet godt 18 mia. kr. at implementere lovene. Spredes disse implementeringsomkostninger ud over ti år, har lovene i gennemsnit kostet erhvervslivet næsten 14 mia. kr. årligt eller 136 mia. kr. i alt.

Tabel 1

I løbet af fem år har folketetinget vedtaget 20 implementeringslove, som til sammen påfører dansk erhvervsliv varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året

Mio. kr. i årets priser	Antal lovforslag, der implementerer EU-direktiver	Implementeringsomkostninger	Varige omkostninger	Samlede omkostninger de første 10 år
2019/20	5	45	514	5.180
2020/21	5	368	201	2.373
2021/22	3	5.250	1.230	17.551
2022/23	2	903	10	1.004
2023/24	6	11.607	9.789	109.497
I alt	21	18.173	11.743	135.604

Kilde: Egen opgørelse på baggrund af lovforslag på ft.dk og Erhvervsministeriet (2021), Erhvervsministeriet (2022), Erhvervsministeriet (2023) og Erhvervsministeriet (2024).

Note: Omkostningerne er ikke korrigeret for inflation.

Det er især bæredygtighedsdirektivet (implementeret ved lov 107 i 2023/24, der driver omkostningerne, jf. tabel 2 nedenfor). Samlet set stammer næsten 2/3 af omkostningerne herfra. Arbejdstidsdirektivet, der betyder, at stort set alle lønmodtagere skal til at registrere deres arbejdstid, udgør ca. 1/7 (ca. 15%) af omkostningerne.

Tabel 2

Overblik over de 20 love, der implementerer EU-direktiver med mærkbare omkostninger

Folketingsår	Lovnr.	Titel	Omkostninger (mio. kr. i årets priser)		
			Implementering	Varige	Samlet over 10 år
2019/20	137	Forslag til lov om ændring af momsloven, kildeskatteloven, skatteindberetningsloven og lov om afgifter af spil. (Modernisering af momsreglerne for grænseoverskridende handel med varer og ydelser solgt til forbrugere i EU, digitale salgsregistreringssystemer, håndtering af A-skat m.v. i forbindelse med udbetaling fra feriegarantiordninger m.v. og udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet for den digitale logbog m.v.).	40	100	1.040
2019/20	164	Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse. (Forbud mod sprøjtning, gødsning og omlægning af § 3-beskyttede arealer).	0	40	400
2019/20	51	Forslag til lov om ændring af biobrændstofloven. (Ændring af krav til anvendelse af bæredygtige biobrændstoffer i brændstof til landtransport og ændring af dobbelttællingsbestemmelse m.v.).	0	330	3.300

På fem år har EU-direktiver påført erhvervslivet varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året

2019/20	58	Forslag til lov om ændring af hvidvaskloven, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Styrkelse af indsatsen mod finansiel kriminalitet og gennemførelse af 4. og 5. hvidvaskdirektiv).	5	41	415
2019/20	63	Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og emballageafgiftsloven. (Forbud mod gratis udlevering af bæreposer og forbud mod udlevering af tynde plastikbæreposer).	0	2,5	25
2020/21	175	Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., lov om finansiel virksomhed og lov om et skibsfinansieringsinstitut. (Gennemførelse af direktiv om udstedelse af og offentligt tilsyn med dækkede obligationer og fastsættelse af overdækningskrav m.v. på baggrund af kapitalkravsforordningen (CRR)).	0	>50	>500
2020/21	184	Forslag til lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden.	139,9	2,5	164,9
2020/21	213	Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere.	204	25	454
2020/21	22	Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om erstatningsansvar. (Anmeldelse af arbejdsulykker, opdatering af kapitaliseringsfaktorer m.v.).	22,3	123	1.252,3
2020/21	193	Forslag til lov om ændring af lov om en garantifond for skadesforsikringselskaber, lov om investeringsforeninger m.v., hvidvaskloven, lov om Danmarks Grønne Investeringsfond og forskellige andre love. (Øget investorbeskyttelse ved grænseoverskridende markedsføring af investeringer, oprettelse af gældsrådgivningsenhed i Finansiell Stabilitet som følge af aftale om erstatning m.v. til minkavlerne og følgeerhverv berørt af covid-19 og styrket tilsyn med aktører på det digitale marked for finansielle ydelser m.v.).	2	0	2
2021/22	104	Forslag til lov om ændring af barselsloven. (Indførelse af øremærket orlov, lighedeling af retten til barseldagpenge og ret til overdragelse af barseldagpenge til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer m.v.).	0	530	5.300
2021/22	131	Forslag til lov om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester.	5.250	700	12.250
2021/22	28	Forslag til lov om ændring af lov om fjernkøling. (Geografisk afgrænsning og myndighedsgodkendelse af kommunal fjernkølingsvirksomhed, dataindberetningskrav og ophævelse af synergiekrav).	0,245	0,05	0,745
2022/23	84	Forslag til lov om ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår.	900	3,4	934
2022/23	118	Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven. (Implementering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2101 for så vidt angår offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer m.v.).	2,6	6,7	70
2023/24	5	Forslag til lov om en ekstraskat for visse koncernenheder (minimumsbeskatningsloven).	184	462	4.804
2023/24	102	Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., bygge-loven og lov om produkter og markedsovervågning. (Gennemførelse af dele af drikkevandsdirektivet, herunder risikobaseret tilgang til vandsikkerhed, minimumskrav til hygiejne for materialer, der kommer i kontakt med drikkevand, minimumskrav til behandlingskemikalier og filtermedier, der kommer i kontakt med drikkevand, adgang til drikkevand og oplysninger til offentligheden).	0	11	110
2023/24	107	Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, revisorloven og forskellige andre love. (Gennemførelse af EU-direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering og EU-direktiv om forhøjelse af størrelsesgrænser i regnskabsdirektivet m.v.).	10.800	7.500	85.800
2023/24	172	Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler. (Pligtmæssige lagre af kritiske lægemidler m.v.).	122,5	77,5	897,5
2023/24	68	Forslag til lov om ændring af lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet og lov om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter. (Indførelse af registreringskrav og mulighed for at fravige reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid).	500	1.695	17.450
2023/24	81	Forslag til lov om CO2-kvoter.	0	43,5	435
I alt			18.173	11.743	135.604

Kilde: Egen opgørelse på baggrund af lovforslag på ft.dk og Erhvervsministeriet (2021), Erhvervsministeriet (2022), Erhvervsministeriet (2023) og Erhvervsministeriet (2024).

Note: For at lette sammenligning af tabellens opgørelser med opgørelserne i lovforslagene er omkostningerne ikke korrigeret for inflation. Det har kun mindre effekt at korrigere til 2023/24-priser, da hovedparten af omkostningerne ligger i 2023/24. En tabel med inflationskorrigerede beløb findes i bilaget. Ved spænd i omkostningerne, der illustrerer usikkerheden ved opgørelsen, har vi anvendt et gennemsnit af spændets yderpunkter. Lovforslagene til implementering af NIS2, DORA og CER, som forventes at medføre betydelige omkostninger, skulle have været fremsat i Folketingsåret 2023/24, men er blevet udskudt til Folketingsåret 2024/25.¹

Omfang og mørketal

Opgørelsen omfatter ikke bekendtgørelser, da omkostningerne for erhvervslivet ikke er systematisk opgjort i bekendtgørelser. Det betyder, at omkostninger fra direktiver, der er implementeret i dansk ret via bekendtgørelser, ikke indgår i opgørelsen. I perioden var der ifølge Retsinfo.dk i alt 1.191 love, ændringslove og bekendtgørelser, der havde "EU-Tidende" nævnt i noten, jf. tabel 3. Af disse var 1.067 (10%) bekendtgørelser. Der er altså et væsentligt "mørketal" i opgørelsen i forhold til EU-direktiver. Det skal bemærkes, at nogle af bekendtgørelserne kan hænge sammen med de love, der implementerer direktiverne. Det er dog langt fra altid tilfældet, at disse bekendtgørelser henviser til direktivet, uden at det dog kan afvises, at det sker.²

Tabel 3

Kun ca. 10% af alle forskrifter, der implementerer EU-direktiver, er love, hvor omkostningerne for virksomheder bliver opgjort systematisk

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Total	Andel
Bekendtgørelse	253	270	212	213	119	1.067	90%
Love og ændringslove	7	5	5	6	6	29	10%
I alt	281	304	239	230	137	1.191	100%

Kilde: Retsinfo.dk. Vi har søgt på forskrifter, hvor "Dato for underskrift" er senere end 1. oktober 2019, og hvor "Noter – officielle" indeholder "EU-Tidende".

Opgørelsen omfatter heller ikke omkostninger forbundet med EU-forordninger. I perioden 2019 til 2023 udgjorde direktiver kun 3,6% af alle EU-retsakter, jf. tabel 4. Der er altså et væsentligt "mørketal" i opgørelsen i forhold til det samlede antal EU-retsakter. Dette betyder bl.a., at vores metode ikke ville omfatte forordninger som fx GDPR-forordningen, som Dansk Erhverv vurderede kostede virksomhederne 8 mia. kr. alene at implementere.³ Heller ikke Rådets forordning (EU) nr.

¹ <https://www.fmn.dk/da/nyheder/2024/nye-regler-om-cybersikkerhed-bliver-forsinkede/>

² Se fx <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1993/766>, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1332> og <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/769>, der alle er bekendtgørelser til love, der implementerer EU-direktiver, og som ikke har en EU-note.

³ Dansk Erhverv (2018) skriver, at udover implementeringsomkostningerne "kommer et årligt beløb, der ikke er opgjort nærmere, men givetvis vil være betydeligt". GDPR-forordningen er alene angivet som et eksempel. Den udkom før analyseperioden og ville derfor ikke være blevet opgjort, selv hvis vi havde forordninger med.

2022/1854 af 6. oktober 2022 om et nødindgreb for at imødegå høje energipriser (nødindgrebsforordningen) er med. Nødindgrebsforordningen indførte et loft over indtægter fra elproduktion og en særskat på energiselskaber og medførte bl.a. administrative byrder (se 2022/23 lovn. 68 og lovn. 69).

Tabel 4

Kun ca. 3,6% af alle EU-retsakter er direktiver, der ikke har umiddelbar retsvirkning og derfor skal implementeres i dansk lovgivning

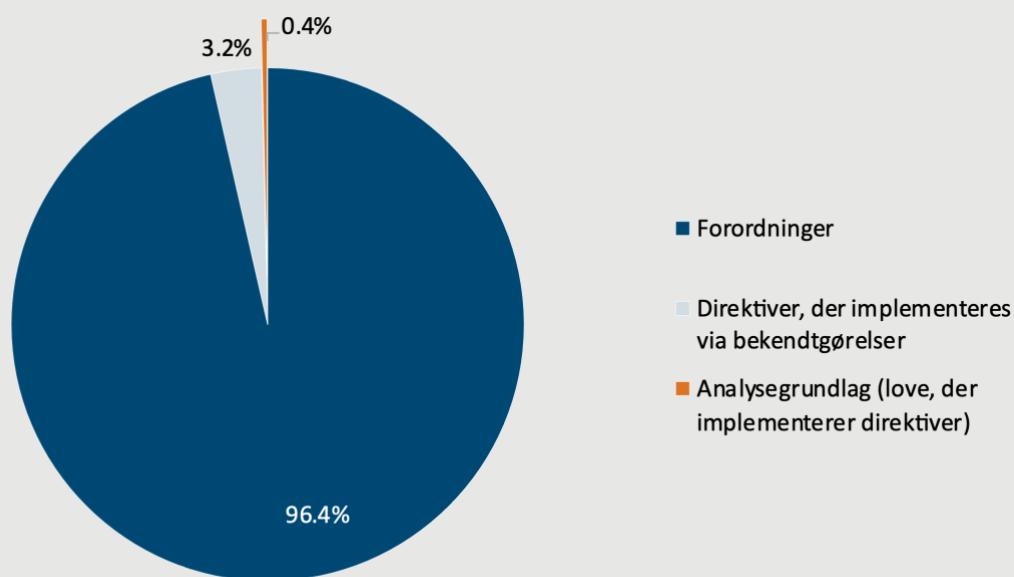
	2019	2020	2021	2022	2023	Total	Andel
Antal direktiver	67	28	30	41	24	190	3,6%
Antal forordninger	870	974	1.040	1.086	1.155	5.125	96,4%
I alt	937	1.002	1.070	1.127	1.179	5.315	100%

Kilde: CEPOS' Reguleringsdatabase på baggrund af EUR-LEX

Figur 1 nedenfor illustrerer mørketallet. Hvis der er 1.000 EU-retsakter, der er relevante for perioden, vil omkring 964 af dem være forordninger, 32 vil være direktiver, der implementeres via bekendtgørelser og kun fire vil være direktiver, der implementeres via love i Folketinget. Det er principielt disse fire direktiver, svarende til 0,4% af alle EU-retsakter, vores opgørelse bygger på.

Figur 1

Datagrundlaget for opgørelsen omfatter ned imod 0,4% af alle EU-retsakter

Kilde: Tabel 3 og tabel 4.

Note: Der er tale om en illustration baseret på data fra sammenlignelige perioder.

Underkantsskøn

For visse lovforslag er der tale om et underkantsskøn. Det gælder fx for "Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, revisorloven og forskellige andre love" (2023/24 lovn. 107), hvor der i

lovbemærkningerne står, at ”det forventes, at virksomheder i de omfattede virksomheders leverandørkæder (herunder et stort antal SMV'er) også vil blive påvirket af bæredygtighedsdirektivet, da de skal levere oplysninger til de omfattede virksomheders rapportering. Forventningen er, at denne effekt vil være væsentlig for de berørte virksomheder, men det er endnu ikke muligt at estimere disse konsekvenser”.⁴ Noget som bl.a. er blevet fremhævet af professor Jesper Lau Hansen.⁵

Det bør også bemærkes, at der kan være yderligere omkostninger ved udmøntningen af loven, som ikke er opgjort i lovforslaget. Fx står der i 2023/24 lovn. 165 ”Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, biobrændstofloven, lov om fremme af energibesparelser i bygninger og lov om varmforsyning” at ”lovforslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, men udmøntningen kan indeholde erhvervsrettet regulering, som kan medføre negative erhvervsøkonomiske konsekvenser”. Da er ikke er angivet nogen mærkbare omkostninger, indgår loven ikke i vores opgørelse.

Betydningen af begrænsning til lovforslag med EU-note

Vi er i forbindelse med opgørelsen stødt på flere lovforslag, som er relateret til EU-direktiver og medfører betydelige omkostninger, men som ikke er markeret med en EU-note.

Det gælder fx ”Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester”, hvor der står, at ”lovforslaget har til formål at bringe reglerne [...] i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis vedrørende [...] e-databeskyttelsesdirektivet”.⁶ Lovforslaget ”forventes at medføre omstillingsomkostninger på ca. 206 mio. kr. og løbende administrative byrder på ca. 107 mio. kr. årligt for telebranchen”.

Et andet eksempel er ”Forslag til lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion”, hvor der står, at ”Lovforslaget skal muliggøre implementering af de krav om energiledelsessystemer og energisyn, der fremgår [...] energieffektivitetsdirektivet”.⁷

⁴ Se https://www.ft.dk/samling/20231/lovforslag/l107/20231_l107_som_fremsat.htm.

⁵ Se fx https://www.linkedin.com/posts/jesper-lau-hansen-7b8aa81_eu-er-t%C3%A6t-p%C3%A5-f%C3%A6lles-regler-for-virksomheders-activity-7142873771866050560-U0hH og https://www.linkedin.com/posts/jesper-lau-hansen-7b8aa81_en-rigtig-kedelig-tabel-ja-s%C3%A5dan-er-der-activity-7142875096066568193-okds

⁶ https://www.ft.dk/samling/20211/lovforslag/l93/20211_l93_som_fremsat.htm

⁷ https://www.ft.dk/samling/20231/lovforslag/l118/20231_l118_som_fremsat.htm

Bilag: Inflationskorrigeret opgørelse

Tabel 5

Overblik over de 20 love, der implementerer EU-direktiver med mærkbare omkostninger

Folketings- år	Lov- nr.	Titel	Omkostninger (mio. kr. i 2024-priser)		
			Implemen- tering	Varige	Samlet over 10 år
2019/20	137	Forslag til lov om ændring af momsloven, kildeskatteloven, skatteindberetningsloven og lov om afgifter af spil. (Modernisering af momsreglerne for grænseoverskridende handel med varer og ydelser solgt til forbrugere i EU, digitale salgsregistreringssystemer, håndtering af A-skat m.v. i forbindelse med udbetaling fra feriegarantiordninger m.v. og udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet for den digitale logbog m.v.).	46	114	1.186
2019/20	164	Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse. (Forbud mod sprøjtning, gødsning og omlægning af § 3-beskyttede arealer).	0	46	456
2019/20	51	Forslag til lov om ændring af biobrændstofloven. (Ændring af krav til anvendelse af bæredygtige biobrændstoffer i brændstof til landtransport og ændring af dobbelttællingsbestemmelse m.v.).	0	376	3.762
2019/20	58	Forslag til lov om ændring af hvidvaskloven, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Styrkelse af indsatsen mod finansiel kriminalitet og gennemførelse af 4. og 5. hvidvaskdirektiv).	5	41	415
2019/20	63	Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og emballageafgiftsloven. (Forbud mod gratis udlevering af bæreposer og forbud mod udlevering af tynde plastikbæreposer).	0	3	28
2020/21	175	Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v., lov om finansiel virksomhed og lov om et skibsfinansieringsinstitut. (Gennemførelse af direktiv om udstedelse af og offentligt tilsyn med dækkede obligationer og fastsættelse af overdækningskrav m.v. på baggrund af kapitalkravsforordningen (CRR)).	0	>57	>569
2020/21	184	Forslag til lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden.	159	3	188
2020/21	213	Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere.	232	28	517
2020/21	22	Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring, lov om den selvejende institution Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og lov om erstatningsansvar. (Anmeldelse af arbejdsulykker, opdatering af kapitaliseringsfaktorer m.v.).	25	140	1.425
2020/21	193	Forslag til lov om ændring af lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber, lov om investeringsforeninger m.v., hvidvaskloven, lov om Danmarks Grønne Investeringsfond og forskellige andre love. (Øget investorbeskyttelse ved grænseoverskridende markedsføring af investeringer, oprettelse af gældsrådgivningsenhed i Finansiel Stabilitet som følge af aftale om erstatning m.v. til minkavlerne og følgeerhverv berørt af covid-19 og styrket tilsyn med aktører på det digitale marked for finansielle ydelser m.v.).	2	0	2
2021/22	104	Forslag til lov om ændring af barselloven. (Indførelse af øremærket orlov, lighedeling af retten til barseldagpenge og ret til overdragelse af barseldagpenge til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer m.v.).	0	580	5.801
2021/22	131	Forslag til lov om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester.	5.746	766	13.408
2021/22	28	Forslag til lov om ændring af lov om fjernkøling. (Geografisk afgrænsning og myndighedsgodkendelse af kommunal fjernkølingsvirksomhed, dataindberetningskrav og ophævelse af synergikrav).	0	0	1
2022/23	84	Forslag til lov om ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår.	905	3	940
2022/23	118	Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven. (Implementering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2101 for så vidt angår offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer m.v.).	3	7	70
2023/24	5	Forslag til lov om en ekstraskat for visse koncernenheder (minimumsbeskatningsloven).	184	462	4.804

På fem år har EU-direktiver påført erhvervslivet varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året

2023/24	102	Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., byggeloven og lov om produkter og markedsovervågning. (Gennemførelse af dele af drikkevandsdirektivet, herunder risikobaseret tilgang til vandsikkerhed, minimumskrav til hygiejne for materialer, der kommer i kontakt med drikkevand, minimumskrav til behandlingskemikalier og filtermedier, der kommer i kontakt med drikkevand, adgang til drikkevand og oplysninger til offentligheden).	0	11	110
2023/24	107	Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven, revisorloven og forskellige andre love. (Gennemførelse af EU-direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering og EU-direktiv om forhøjelse af størrelsesgrænser i regnskabsdirektivet m.v.).	10.800	7.500	85.800
2023/24	172	Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler. (Pligtmæssige lagre af kritiske lægemidler m.v.).	123	78	898
2023/24	68	Forslag til lov om ændring af lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet og lov om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter. (Indførelse af registreringskrav og mulighed for at fravige reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid).	500	1.695	17.450
2023/24	81	Forslag til lov om CO2-kvoter.	0	44	435
I alt			18.731	11.953	138.263

Kilde: Egen opgørelse på baggrund af lovforslag på ft.dk.

Note: Som tabel 2, men inflationskorrigeret til 2024-priser på baggrund af nettoprisindekset.

Bilag: Metode

EU-regulering sker gennem forordninger og direktiver. Forordninger har umiddelbar retsvirkning i Danmark, mens direktiver skal implementeres i dansk lovgivning enten via lovforslag vedtaget i Folketinget eller gennem bekendtgørelser udstedt af ministerier mv.

I denne analyse har vi gennemgået alle lovforslag fremsat i de fem folketingsår fra 2019/20 til 2023/24, som har en EU-note, der angiver, at formålet med lovforslaget er at implementere et EU-direktiv. EU-noten lyder, jf. Justitsministeriet (2023), "Loven [indeholder bestemmelser, der] gennemfører [dele af] [direktivets fulde titel...]". Opgørelsen af lovforslag er suppleret med redegørelser fra Erhvervsministeriet.⁸

I alt var der 99 lovforslag i perioden, der havde denne EU-note. Heraf havde 20 lovforslag mærkbare effekter⁹ relateret til implementeringen af EU-direktiver, mens et lovforslag havde effekter, som ved nærmere gennemgang ikke var relateret til direktivet.¹⁰ 78 havde begrænsede effekter.¹¹

For hver af de 20 lovforslag har vi opgjort de positive og negative administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.¹² Opgørelsen tager udgangspunkt i lovforslagenes sammenfattende skema samt øvrige lovbemærkninger. Det betyder, at ændringer i omkostningerne relateret til eventuelle ændringsforslag til lovforslaget, ikke er opgjort.

Vi opgør de umiddelbare omkostninger for erhvervslivet. Det betyder, at der ikke tages højde for efterfølgende tilpasninger til de øgede omkostninger i markedet, ligesom afledte økonomiske tab forbundet med reguleringen (fx som følge af svækket konkurrence) ikke er taget med. Et eksempel på det første er 2021/22 lovn. 104 "Forslag til lov om ændring af barselsloven. (Indførelse af øremærket orlov, lighedeling af retten til barselsdagpenge og ret til overdragelse af barselsdagpenge til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer m.v.)."¹³ Her stiger virksomhedernes omkostninger umiddelbart, fordi flere fædre med ret til fuld løn vil tage barsel. Hvem der i sidste ende betaler for de øgede omkostninger, afhænger af konkurrencesituationen. Men en mulighed er, at lønmodtagerne selv ender med at betale for den øgede barsel i form af lavere lønstigninger, og at det derfor ikke ender som en egentlig meromkostning for erhvervslivet. Vi ser dog alene på den initiale effekt.

Vi opgør desuden ikke besparelser, som ikke er reelle. I 2019/20 lovn. 63 "Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og emballageafgiftsloven. (Forbud mod gratis udlevering af bæreposer og forbud mod udlevering af tynde plastikbæreposer)." er der angivet en besparelse for virksomhederne som følge af, at de skal købe færre plastikposer ind, når kunderne fremover skal betale for dem. Der er imidlertid tale om et indgreb i virksomhedernes samlede produkt, og derfor ikke tale om en reel besparelse for virksomhederne, men snarere tale om en forringelse af deres produkt og

⁸ Erhvervsministeriet (2021), Erhvervsministeriet (2022), Erhvervsministeriet (2023) og Erhvervsministeriet (2024).

⁹ Hvis der er opgjort en omkostning eller angivet, at den er større end minimumsgrænsen, anser vi den for at være "mærkbar".

¹⁰ 2021/22 lovn. 30 "Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af Danmarks undergrund" forventedes at reducere BNP med 1,75 mia. kr., men dette var relateret til Folketingets beslutning om at stoppe for udvinding af gas og olie i Nordsøen.

¹¹ Hvis der i lovforslaget (oftest det sammenfattende skema) står "under grænsen", "ingen nævneværdige" eller "rammelovgivning (ingen direkte konsekvenser)" har vi angivet konsekvenserne som begrænset. Det er ikke undersøgt, om disse effekter relaterer sig til direktivet eller øvrige bestemmelser i lovforslaget.

¹² Et lovforslag havde blot angivet, at omkostningerne ville være over minimumsgrænsen, se tabel 2.

¹³ 2020/21 lovn. 22 er et andet eksempel.

På fem år har EU-direktiver påført erhvervslivet varige omkostninger for næsten 12 mia. kr. om året

indtjeningsmuligheder. Vi sætter derfor denne type besparelser til nul (vi er kun stødt på dette ene tilfælde af irrelevante besparelser).

Hvis lovforslaget har omfattet anden lovgivning end EU-direktivet, har vi så vidt muligt kun medtaget de omkostninger, der vedrørte direktivet.

Opgørelsen omfatter kun konsekvenser, der ikke er en transferering. Det vil sige, at fx afgifter eller skatter, hvor der er tale om en udgift for erhvervslivet, men en indtægt for staten, ikke er talt med.